

Kontakt dla mediów:

e-mail: media@parp.gov.pl

Informacja prasowa

Warszawa, 19.03.2025 r.

Rok 2025 stoi pod znakiem inkluzywności?

W Polsce mieszka 5,4 mln osób niepełnosprawnych, co stanowi 14,3% naszego społeczeństwa¹. To ogromna rzesza potencjalnych klientów, o których warto zadbać poprzez dostosowanie usług i produktów do ich potrzeb. Pamiętajmy też, że współcześnie budowanie marki inkluzywnej przekłada się nie tylko na zwiększenie zysków, lecz także pozytywnie wpływa na lojalność klientów, rozwój i reputację firmy. Rosnąca potrzeba działań na rzecz poprawy dostępności w naszym otoczeniu skłania Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) do kontynuacji działań skupiających się na tym zagadnieniu. 5 marca br. PARP ogłosiła start trzeciego naboru do Ścieżki SMART w zakresie dostępności. Budżet to 100 mln zł!

Firmy, które uwzględniają potrzeby osób ze szczególnymi wymaganiami, są w stanie znacząco poszerzyć grono swoich klientów i zyskać przewagę konkurencyjną w branży. Wprowadzenie prostych rozwiązań, takich jak większy kontrast na stronach internetowych, napisy do materiałów wideo czy stosowanie jasnego i przystępnego języka, może sprawić, że więcej osób chętniej skorzysta z oferowanych usług lub produktów. Pamiętajmy również, że takie ułatwienia są intuicyjne i wygodne dla wszystkich użytkowników. Dostępność jest też postrzegana jako wyraz troski o klientów i dowód odpowiedzialności społecznej.

Co z tą dostępnością?

Podmioty publiczne spełniają mniej niż połowę (ok. 41%) wymaganych ustawą rozwiązań zapewniających dostępność architektoniczną, cyfrową oraz informacyjno-komunikacyjną osobom z niepełnosprawnościami. Tak wynika z badania przeprowadzonego przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej ponad cztery lata temu, w styczniu 2021 roku. O tym, czy przez ten czas sytuacja się poprawiła, dowiemy się już wkrótce, ponieważ do 31 marca br. wszystkie urzędy gmin, miast i powiatów oraz podległe im jednostki mają obowiązek złożyć raport dotyczący spełniania minimalnych wymagań w zakresie dostępności.

Wiele wskazuje na to, że wnioski będą bardziej budujące niż kilka lat temu. W 2024 roku weszły w życie nowe regulacje, które zobowiązują właścicieli budynków użyteczności publicznej do dostosowania swoich obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

¹ Na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku na dzień 31 marca 2021 r.

Zgodnie z przepisami prawa budowlanego, **wszystkie nowe budynki oraz te, które przechodzą remonty, muszą być dostosowane do osób z ograniczoną mobilnością**. To oznacza konieczność montowania wind, krzesełek schodowych, podjazdów, a także szerokich drzwi, które umożliwiają swobodny dostęp osobom na wózkach inwalidzkich.

Ponadto wiele miast uruchomiło aplikacje, które pomagają osobom z niepełnosprawnościami znaleźć najdogodniejsze trasy, wejścia do budynków czy przystanki transportu publicznego w pełni dostosowane do ich potrzeb.

Temat inkluzywności nie dotyczy jednak wyłącznie sektora publicznego. Wielkimi krokami zbliżamy się do wejścia w życie **Europejskiego Aktu o Dostępności (EAA)**. Nastąpi to **28 czerwca br.** – od tego dnia prawo do dostępności nie będzie już tylko wymogiem dla instytucji publicznych. W Polsce zaczną obowiązywać regulacje, zgodnie z którymi zarówno duże korporacje, jak i mniejsze przedsiębiorstwa będą musiały dostosować swoje oferty do osób ze szczególnymi potrzebami. Konieczność wdrażania nowych standardów będzie spoczywała na firmach z różnych branż – od technologii komputerowych, przez e-commerce, po sektor bankowy i transport pasażerski. Dyrektywa EAA zobliguje nas do tego, by działać w taki sposób, aby nikt nie był wykluczony z dostępu do usług czy produktów. Dostępność będzie naszą codziennością.

Niedostępność cyfrowa – czy naprawdę nas na nią stać?

Zgodnie z danymi przytaczanymi w raporcie z 2023 roku pn. „Dostępność cyfrowa w polskim biznesie”² w Polsce już 77% internautów robi zakupy online, a całkowita liczba użytkowników Internetu sięga prawie 30 mln. Wśród e-konsumentów dominują dwie grupy wiekowe: 35–49 oraz 50+. Trzeba mieć też na uwadze, że liczba osób w wieku 60+ stanowi obecnie około 23% całkowitej ludności Polski, natomiast według prognoz w roku 2080 osoby w wieku poprodukcyjnym będą stanowić niemal 40% całego społeczeństwa. To oznacza, że już teraz firmy powinny mocno obrać kurs w stronę inkluzywności i wyjść ze swoją ofertą naprzeciw seniorom.

W 2016 r. autorzy raportu „The Click-Away Pound Report”³ alarmowali, że w samej Wielkiej Brytanii ponad 4 mln osób opuściło witrynę internetową sklepu online ze względu na napotkane bariery, zabierając ze sobą wydatki szacowane na 11,75 mld funtów. W 2019 roku ponownie przeprowadzono badania i porównano wyniki – w trzy lata wartość utraconego biznesu wzrosła aż do 17,1 mld funtów w konsekwencji wprowadzonych zmian w zakresie dostępności. Wnioski nasuwają się same – warto inwestować w rozwiązania przystępne dla wszystkich!

Zgarnij dofinansowanie na burzenie barier!

Na początku marca PARP ogłosiła konkurs realizowany w ramach Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027 pn. „Ścieżka SMART – nabór tematyczny Dostępność”.

² <https://baforum.pl/2023/>

³ <https://www.clickawaypound.com/>

Projekt może składać się maksymalnie z siedmiu różnych modułów, które mogą być realizowane w sposób linearny (realizacja danego modułu jest kontynuacją innego modułu) lub nielinearny (moduły realizowane niezależnie). **Przedmiotem każdego z modułów realizowanych w ramach projektu musi być rozwiązanie problemów osób ze szczególnymi potrzebami.** Rozumie się przez to zniesienie co najmniej jednej lub więcej barier występujących np. w przestrzeni fizycznej (w tym budynkach, urządzeniach), rzeczywistości cyfrowej, systemach informacyjno-komunikacyjnych, produktach, usługach, procesach lub zaspokojenie szczególnych potrzeb tych osób. Jednocześnie cele ogólne Ścieżki SMART pozostają niezmienione, tj. rozwijanie i wzmocnianie zdolności badawczych i innowacyjnych przedsiębiorstw, ukierunkowane na wdrażanie innowacji produktowych lub procesowych oraz cyfryzacja i transformacja przedsiębiorstw w kierunku zrównoważonego rozwoju, internacjonalizacja przedsiębiorstw i wzrost kompetencji kadr.

Dofinansowanie na wdrożenie innowacji wynosi do 80% w zależności od rodzaju wydatku, wielkości przedsiębiorstwa oraz lokalizacji inwestycji. Można je przeznaczyć np. na zakup lub leasing gruntów, nieruchomości, maszyn i urządzeń, a także na zakup usług doradczych czy usług zewnętrznych związanych ze wsparciem innowacji. Ponadto dofinansowaniu podlegają m.in. koszty materiałów budowlanych, wydatki związane z uzyskaniem patentu, licencji czy koncesji, a także połączone z ustanowieniem dodatkowego zabezpieczenia umowy o dofinansowanie.

Wnioski można składać od 10 kwietnia do 12 czerwca br. Budżet to 100 mln zł. O dofinansowanie mogą ubiegać się wyłącznie mikro, mali i średni przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wniosek o dofinansowanie obowiązkowo **musi obejmować co najmniej jeden z dwóch modułów: moduł B+R lub moduł wdrożenie innowacji.** Pozytywną ocenę mogą uzyskać produkty innowacyjne co najmniej na skalę krajową.

[Więcej informacji na temat naboru można przeczytać na stronie PARP.](#)

16 projektów może otrzymać wsparcie. Co z resztą?

Eksperti PARP dokonali już podsumowania pierwszego etapu oceny w drugim naborze Ścieżki SMART w zakresie dostępności. **Złożono 91 wniosków** o dofinansowanie, z czego tylko **16 z nich spełniło wymagane kryteria** i zakwalifikowało się do drugiego etapu. Ich wartość oszacowano na przeszło 89,3 mln zł, co oznacza wykorzystanie alokacji (222 mln zł) na poziomie 40,23%.

W pierwszym etapie **odrzucono aż 75 zgłoszeń z 91.** Głównym powodem (ponad 51%) był „brak zgodności złożonych wniosków z zakresem tematycznym naboru Dostępność”. Co dokładnie kryje się pod tym sformułowaniem, tłumaczy **jeden z ekspertów oceniających wnioski:**

– Przede wszystkim wnioskodawcy nie definiowali w precyzyjny sposób grupy docelowej osób ze szczególnymi potrzebami, do której skierowane będą rozwiązania planowane do opracowania lub wdrożenia w ramach realizacji projektu. Brakowało również określenia

konkretnych barier, które zostaną przełamane w celu zapewnienia dostępności rozwiązania projektowego dla osób ze szczególnymi potrzebami. Spory odsetek wnioskodawców nawet nie zdawał sobie sprawy z tego, jakie warunki należało spełnić, aby aplikować w ramach naboru ukierunkowanego na dostępność.

Zdecydowana większość wnioskodawców w swoich projektach deklarowała wybór modułu B+R, jednak analiza ekspercka pokazała, że niewiele z przedstawionych projektów w rzeczywistości miało charakter badawczo-rozwojowy, a planowanych rezultatów tych prac nie można było uznać za innowacyjne.

Na jakie kwestie wnioskodawcy powinni zwracać szczególną uwagę w procesie aplikacji, by uniknąć najczęściej popełnianych błędów? Na to pytanie odpowiada **dr hab. inż. Dorota Wilk-Kołodziejczyk**, która m.in. prowadzi warsztaty dla przedsiębiorców:

– Wnioskodawca, wypełniając wniosek w tym konkursie, powinien pamiętać, że zgodność projektu z zasadami dostępności wskazuje się nie tylko poprzez wpisanie 1000 znaków w komórce „Zgodność z zakresem naboru”. Zgodność z zakresem naboru, czyli w tym przypadku z zasadami dostępności, powinna być odzwierciedlona przykładowo w przypadku modułu B+R, w realizacji zaplanowanych prac B+R, we wskaźnikach innowacyjności, kamieniach milowych oraz cechach innowacji planowanej do opracowania.

Ekspertka zwraca również uwagę na inny często pojawiający się problem w zakresie innowacji, które powinny być efektem prac badawczo-rozwojowych:

– Jak już wielokrotnie wspominałam podczas spotkań w ramach warsztatów organizowanych przez PARP „Jak skutecznie ubiegać się o dofinansowanie projektu – warsztaty dla MŚP”, że cechy innowacji powinny wynikać z prac B+R. W przypadku Ścieżki SMART w zakresie dostępności wnioskodawca musi jasno zdefiniować, jaki problem osób ze szczególnymi potrzebami rozwiązuje w ramach prac B+R. Wnioskodawcy najczęściej wskazują, że w trakcie projektu wykonują przykładowo prace znoszące bariery architektoniczne, ale prace te nie są związane z pracami B+R występującymi w module B+R. Te z kolei często dotyczą zupełnie innego zagadnienia – **podkreśla Dorota Wilk-Kołodziejczyk, i dodaje:** – Należy pamiętać, że dostępność ma nie być dodatkiem do prac zaplanowanych w module, ale ma być głównym ich wynikiem i prowadzić do opracowania innowacji będącej ich wynikiem.

Szansa na rozwój Twojej firmy dzięki dostępności

Osoby zainteresowane aplikowaniem do Ścieżki SMART w zakresie dostępności zachęcamy do wzięcia udziału w szkoleniach organizowanych przez PARP w ramach inicjatywy „Dostępność szansą na rozwój 3 – oferta dla przedsiębiorców”.

Głównym celem jest zwiększenie świadomości przedsiębiorców na temat korzyści biznesowych wynikających z zastosowania zasad dostępności, w tym uniwersalnego projektowania, a także zapoznanie ich z wymaganiami Dyrektywy EAA. Konkurs adresowany jest do przedsiębiorstw o różnej skali działalności, obejmuje mikro, małe, średnie i duże firmy. W ramach konkursu są przewidziane szkolenia ogólne, specjalistyczne, fakultatywne oraz

doradztwo. Przykładowo część specjalistyczna obejmuje m.in. planowanie strategii rozwoju produktów, których funkcjonalność może zostać dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i ograniczeniami funkcjonalnymi. Warsztatowy charakter umożliwi wspólne szukanie rozwiązań, które sprawią, że istniejące produkty i usługi staną się atrakcyjne dla większej grupy klientów. Uczestnictwo w trzeciej edycji tego wydarzenia z pewnością rozwieje wiele wątpliwości dotyczących składania wniosków do Ścieżki SMART w zakresie dostępności.

Udział w szkoleniach i doradztwie poszkoleniowym jest w 100% finansowany z Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego 2021–2027, co oznacza, że uczestnicy nie ponoszą żadnych opłat. Średnie dofinansowanie wyniesie 9 411,76 na osobę. Zgłoszenia będą przyjmowane aż do grudnia 2027 roku.

[Więcej informacji na temat szkoleń w ramach inicjatywy „Dostępność szansą na rozwój 3 – oferta dla przedsiębiorców” znajduje się na stronie PARP.](#)

Fundusze Europejskie
dla Nowoczesnej Gospodarki

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

 PARP
Grupa PFR